

تبیین مدل ساختاری شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی بر اساس تفکر امیدوارانه و دانش محتوایی در بین دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان

ولی تاجیک^۱

هانیه خدایی شاهراه

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۰۲ تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۵/۲۷

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تبیین مدل ساختاری شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی بر اساس تفکر امیدوارانه و دانش محتوایی در بین دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان می باشد. تحقیق حاضر از نظر هدف یکی از تحقیقات کاربردی بوده و از نظر جمع آوری داده ها توصیفی و از نوع پیمایشی است. برای جمع آوری اطلاعات متغیر تفکر امیدوارانه برگرفته از مدل اشنایدر (۱۹۹۱)، برای متغیر دانش محتوایی از پرسشنامه ایوبی (۱۳۹۳) و برای متغیر شادکامی از مدل آکسفورد ساخته شده توسط آرجیل و همکاران (۱۹۸۹) استفاده گردید. جامعه آماری تحقیق حاضر کلیه دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان بودند. با استفاده از ملاک کلاین، نمونه آماری تحقیق ۱۷۵ نفر بود. نمونه گیری نیز به صورت تصادفی ساده انجام شد. با استفاده از معادلات ساختاری و نرم افزار Smart PLS صحت فرضیه های تحقیق مورد آزمایش قرار گرفت و نتایج آزمون فرضیه ها نشان داد تفکر امیدوارانه و دانش محتوایی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می باشد. همچنین نتایج فرضیه های فرعی نشان داد که متغیرهای تفکر عاملی، تفکر راهبردی و مهارت بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی موثر بوده و متغیرهای نگرش و همچنین دانش بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی تاثیری ندارند.

واژگان کلیدی

شادکامی، تفکر امیدوارانه، دانش محتوایی، دانشجو معلمان.

۱. نویسنده مسئول، کارشناسی ارشد، رشته روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی آباد کتول، ایران.

مقدمه

با آنکه به نظر می‌رسد مطالعات پیرامون شادکامی و احساس بهزیستی قدمت چندانی ندارد اما بررسی‌ها نشان می‌دهد ارسطو در ۲۵۰۰ سال پیش به آن پرداخته است. از نظر او شادکامی در پائین ترین سطح معادل موفقیت و کامیابی بوده و در بالاترین سطح شادمانی ناشی از معنویت قرار دارد. بدین گونه ارسطو شادی را رسیدن به زندگی معنوی می‌داند. همچنین افلاطون شادی را حالتی از انسان می‌داند که بین سه عنصر قوه‌ی عقل یا استدلال، احساسات و امیال تعادل و هماهنگی وجود داشته باشد (دیکی ۱۹۹۹).

از سوی دیگر در مبحث تفکر امیدوارانه، استایدر می‌گوید افرادی که تفکر امیدوارانه دارند؛ آنها بی‌هستند که قادرند اهداف مشخصی تعیین کنند، چند راه شدنی برای رسیدن به این هدف‌ها پیدا کنند و حتی اگر به مشکل برسورند، باز هم به مسیر ادامه داده و ثبات قدم داشته باشند. افکار امیدوارانه عقایدی را نشان می‌دهند که فرد می‌تواند از طریق آنها راه‌های رسیدن به اهداف مورد تمایل را پیدا کند و برای استفاده از آنها برانگیخته شود. همچنین این نظریه امید را به عنوان ساقی برای هیجانات و سلامتی افراد می‌داند (استایدر و همکاران، ۲۰۰۲).

در نهایت در خصوص تفکر محتوایی نیز می‌توان گفت که برای اینکه یک معلم بتواند به معلمی موفق و توانا تبدیل شود، راه‌های گوناگون و زیادی وجود دارد؛ اما قطعاً در کار تمام راه‌هایی که برای موفقیت در حرفة معلمی وجود دارد، فراگرفتن مجموعه دانش حرفة‌ای معلمان مخصوصاً دانش محتوایی می‌باشد (سیف، ۱۳۹۷).

بیان مسئله تحقیق

آموزش و پرورش مهم ترین نهاد اجتماعی برآمده از متن جامعه و در عین حال سازنده و تکامل دهنده آن است و تأثیر آن در پیشرفت جامعه محسوس است. این نظام از عناصر مختلفی تشکیل شده است که هر کدام از این عناصر در پیشبرد اهداف آن مؤثرند. معلم به عنوان یکی از این گروه بزرگ می‌تواند در تحقق این عناصر، اهمیت خاصی در نظام تعلیم و تربیت دارد و شادکامی اهداف نظام آموزش و پرورش تأثیر بسزایی داشته باشد (دانش پایه و همکاران، ۱۴۰۰).

در این راستا، روانشناسان امروزی به طور چشم‌گیری توجه خود را بر منابع بالقوه احساسات مثبت، از جمله احساس شادکامی متمرکز کرده اند تعاریف زیادی پیرامون مفهوم شادکامی ارائه شده است. شادی مجموعه‌ای از هیجان‌های شناختی و ارزیابی‌ها از زندگی است که به عنوان درجه‌ای از مثبت بودن این ارزیابی‌ها و کیفیت زندگی فردی تصور می‌شود شادکامی، اساسی ترین بحث انسانی برای تمام نسل‌ها و مرکزیترین محرك اهداف بشری است (شمالي احمدآبادی و برحورداری احمدآبادی، ۱۴۰۰).

یکی از متغیرهایی که انتظار می‌رود بر شادکامی دانشجو معلمان تاثیر گذار باشد تفکر امیدوارانه است. تفکر عامل (کارگزار)، تفکری است که افراد در مورد توانایی خود برای شروع و تداوم حرکت در مسیر انتخاب شده به سمت هدف دارند. این افکار در خود گویه‌های مثبت همچون "من می‌توانم این کار را انجام دهم" یا "رها نخواهم کرد" نمایان می‌شود. تفکر عامل، فرد را برای شروع و حفظ حرکت در طول مسیر به سمت هدف بر می‌انگیزد. این سه مولفه امید (هدف، تفکر گذرگاه و تفکر عامل) بر یکدیگر اثر متقابل دارند. تعیین اهداف مهم منجر به افزایش انگیزه می‌شود؛ و این انگیزه برانگیخته شده به نوبه‌ی خود ممکن است به یافتن گذرگاه کمک کند (میرزايان، ۱۳۹۳).

آثار سودمند سازه‌های مثبت (مثل خوش‌بینی و امید) بر سلامت جسمانی و روانی در تحقیقات مختلف تأیید شده است. در این میان سازه‌امید توجه فزاینده‌ای را به خود اختصاص داده است (بیکر، ۲۰۲۰). پس از طرح نظریه امید از جانب

اشنایدر و همکاران و ایجاد مقیاسی برای اندازه گیری آن، حجم وسیعی از پژوهش‌ها به بررسی رابطه امید با متغیرهای مختلف سلامت روانی و حتی جسمانی پرداختند. به عنوان مثال تحقیقات مختلف نشان دادند که امید با عاطفه مثبت همبستگی مثبت دارد و همچنین به طور منفی با افسردگی، اضطراب، از نظر اشنایدر ملامت و افسردگی با انسداد یا عدم تحقق اهداف رابطه دارد که برای فرد اهمیت بسیار زیادی دارد. امید پایین می‌تواند سطح افسردگی و نقص روانی اجتماعی پائین تری را پیش‌بینی کند (بوربرگ، ۲۰۱۸).

از طرفی از دیگر متغیرهایی که انتظار می‌رود بر شادکامی دانشجو معلمان موثر باشد دانش محتوایی می‌باشد. دانشجو معلمانی که کسب دانش محتوایی و مهارت بالایی در تدریس کسب می‌نمایند احساس لذت بیشتری از کار خود داشته و با انگیزه بیشتری به آن می‌پردازند (ادام و میران، ۲۰۱۸).

برخلاف تصور عام و با وجود اهمیتی که دانش محتوایی در صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان دارد، پژوهشگران و اندیشمندان معتقدند این جنبه، در برنامه‌های درسی تربیت‌معلم کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد (چو و همکاران، ۲۰۱۷). در حالی که توجه به دیگر حوزه‌های دانشی مورد نیاز معلمان، نباید موجب غفلت از دانش محتوا شود؛ زیرا بنابر یافته‌ها، اولین حوزه از دانش معلمی که برنامه‌های درسی دوره‌های تربیت معلم، علیرغم اهمیتی که دارد توفیق چندانی در ارائه آن نداشته‌اند؛ دانش تخصصی محتوا است. شولمن (۱۹۸۶) نیز معتقد بود در برنامه‌های آموزشی دوره‌های تربیت معلم به دانش تخصصی محتوا چنانه زمینه تخصص معلم را فراهم سازد، توجه نمی‌شود و عاقبت چنین غفلتی، هم برای سیاستها و هم برای پژوهشها جدی است. (فین فتر و پری، ۲۰۱۶).

پیشینه پژوهش‌های مرتبط، لبریز از منابع هدایت آموزش، زمانبندی ارائه مطالب، زمان انتظار، تقدم و تأخیر مطالب و مواردی از این قبیل است؛ اما کمتر پژوهشی در خصوص محتوای موضوعات درسی یافت می‌شود. همچنین، طبق نظر شولمن، یکی از مسائل ابتدایی معلمان که هنوز بهقدر کافی به وسیله آنها در ک نشده، دانش محتوایی تربیتی است.

فرضیه‌های تحقیق:

فرضیه اصلی:

هوش اخلاقی در مدیران مدارس دارای جو سازمانی مختلف در دیبرستانهای شهرستان گرگان در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ متفاوت می‌باشد.

فرضیه‌های فرعی:

هوش اخلاقی در مدیران زن و مرد دیبرستان های گرگان متفاوت است.
جو سازمانی در مدیران زن و مرد دیبرستان های گرگان متفاوت است.

وضوح و توافق هدف مدیران دیبرستانهای دولتی شهرستان گرگان با جو سازمانی مختلف، متفاوت می‌باشد.

وضوح و توافق نقشهای مدیران دیبرستانهای دولتی شهرستان گرگان با جو سازمانی مختلف، متفاوت می‌باشد.

رضایت از پاداش مدیران دیبرستانهای دولتی شهرستان گرگان با جو سازمانی مختلف، متفاوت می‌باشد.

رضایت و توافق رویه های مدیران دیبرستانهای دولتی شهرستان گرگان با جو سازمانی مختلف، متفاوت می‌باشد.

اثربخشی ارتباطات مدیران دیبرستانهای دولتی شهرستان گرگان با جو سازمانی مختلف، متفاوت می‌باشد.

مبانی نظری تحقیق:

شادکامی

واژه شادکامی چندین مفهوم متفاوت را به ذهن مبتادر می کند (برای مثال شادی، خشنودی، لذت، خوشایندی و ...) از این رو تعدادی از روان شناسان به اصطلاح بهزیستی ذهنی اشاره می کنند که یک اصطلاح چتری و در برگیرنده انواع ارزشیابی هایی است که فرد از خود و زندگی اش به عمل می آورد. این ارزشیابی ها، مواردی از قبیل رضایت از زندگی، هیجان و خلق مثبت و فقدان افسردگی و اضطراب را شامل می شود و جنبه های مختلف آن نیز به شکل شناخت ها و عواطف است (دانیر، ۲۰۰۲).

در صورتی که افراد از شرایط زندگی راضی بوده و عواطف مثبت بیشتر و عواطف منفی کمتری را تجربه کنند، گفته می شود که از بهزیستی ذهنی بالایی برخوردارند. اصطلاح بهزیستی ذهنی، اصطلاح روان شناختی معادل شادی است که به دلیل مفاهیم بسیاری که در خود نهفته دارد، ارجح است؛ اما با این وجود در ادبیات مربوط به جای یکدیگر بکار می روند (ادینگتون و شومن، ۲۰۰۴).

شادی صرفنظر از چگونگی کسب آن می تواند سلامت جسمانی را بهبود بخشد. افراد شاد احساس سرزندگی بیشتری می کنند، آسانتر تصمیم می گیرند، روحیه مشارکتی بیشتری دارند و نسبت به کسانی که با آنها زندگی می کنند، بیشتر احساس رضایت می کنند (مایرز، ۲۰۰۲).

به نظر کارلسون (۱۳۸۰) عادی ترین حالت ذهنی ما، حالت خشنودی و شادی است. موانعی که ما از دستیابی و تجربه کردن احساس شادی باز می دارد و یا در فاصله قرار می دهد، فرایندهای منفی اکتسابی هستند. وقتی که احساس مثبت ذاتی را کشف می کنیم و موانعی که ما را از رسیدن به آن باز می دارد، از سر راه بر می داریم، به تجربه بسیار معنی دارتر و زیباتر زندگی دست می یابیم. این احساسات مثبت، عواطف گذرایی نیستند که صرفاً با تغییر اوضاع بیاند و بروند، بلکه در زندگی ما نفوذ می کنند و جزئی از ما می شوند. یافتن این حالت ذهنی به ما اجازه می دهد سرزنده و بی تکلف باشیم، چه این اوضاع، این دیدگاه مثبت را توجیه کند و یا نکند.

در تحقیقی که توسط آرجلیل و لو (۱۹۹۰) در مورد تعریف شادکامی صورت گرفت، مشخص شد هنگامی که از مردم پرسیده می شود شادکامی چیست؟ آنها دو نوع پاسخ را مطرح می کنند: اول اینکه ممکن است حالات هیجانی مثبت (مانند لذت) را عنوان کنند و دوم، آن را راضی بودن از زندگی به طور کلی و یا در بیشتر جنبه های آن بدانند؛ بنابراین، به نظر می رسد که شادکامی دو جزء اساسی (عاطفی و شناختی) دارد که بعد عاطفی آن موجب می گردد انسانی که دارای احساس شادکامی است، از نظر دیگران به عنوان فردی بشاش و سرزnde شناخته شود و در مناسبات اجتماعی نیز بتواند راحت تر با دیگران ارتباط برقرار کند. همچنین از بعد شناختی نیز چنین فردی، نگرش مثبتی نسبت به دنیای پیرامون خود دارد و اتفاقات و رویدادهای اطراف خود را با دیدی خوش بینانه می نگرد (asherfi و همکاران، ۱۳۹۱).

تفکر امیدوارانه

ریک اشنایدر که یکی از روان شناسان مثبت گرا بوده است، اعتقاد دارد کسانی که امیدوارانه فکر می کنند به موفقیت های بیشتری می رسند و هم از نظر جسمی و هم از نظر روحی از افراد نامید سالم تر هستند.

اشنایدر مجدوب مفاهیمی چون امید و بخشش بود. در طول فعالیت حرفه ای خود، او شش کتاب درباره نظریه ای امید نوشت و ۲۶۲ مقاله دربار ن نقش امید در زندگی و جنبه های گوناگون آن همچون سلامتی، کار، تحصیل و مفاهیم

شخصی منتشر کرده است. یکی از حقایق بدیهی زندگی، این است که حتی با بهترین برنامه ریزی و استراتژیک‌ترین نقشه هم ممکن است آدم به بیراهه برود. امید، آن حالت ذهنی است که فارغ از میزان استعدادها و مهارت‌هایتان، به شما کمک می‌کند در پیچ و خم‌های صعب‌العبور زندگی از پانیتید و در شرایط دشوار و طاقت‌فرسا بتوانید به مسیر ادامه بدهید.

امید صرفا یک حس خوشحال کننده نیست؛ بلکه مکانیزمی است برای بقای ما انسان‌ها که بدون آن هرگز نمی‌توانستیم در دنیا تاب بیاوریم. از نظر اشنايدر امید فرایندی است که طی آن افراد ابتدا اهداف خود را تعیین می‌کنند، سپس راهکارهایی برای رسیدن به آن اهداف خلق می‌کنند و بعد از آن انگیزه لازم برای به اجرا درآوردن این راهکارها را ایجاد کرده و در طول مسیر حفظ می‌کنند. اشنايدر و همکاران (۱۹۹۱) یک نظریه ترکیبی مبتنی بر هدف را مطرح کردند که بسط یافته مدل تک بعدی سنتی بود و برای اولین بارزینه‌ای را برای امکان سنجش معتبر و قابل اعتماد امید در افراد گشوده.

از نظر اشنايدر (۱۹۹۵)، اُمید یک هیجان انفعالی نسیت که تنها که در لحظات تاریک زندگی پدیدار می‌شود بلکه فرآیندی شناختی است که افراد به وسیله آن، فعالانه اهداف خود را دنبال می‌کنند. اشنايدر (۱۹۹۴) از این ایده حمایت می‌کند که امیدواری وضعیتی شناختی یا تفکری است که افراد را قادر می‌سازد که اهداف واقعی، اما چالش‌برانگیز و قابل پیش‌بینی را مدون سازند و سپس به آن اهداف از طریق اراده معطوف به خود، انرژی و ادراک کنترل درونی شده دست یابند. این چیزی است که اشنايدر و همکارانش از آن به عنوان قدرت اراده یاد می‌کنند. همچنین، اشنايدر بعد سومی را هم با عنوان راهکار بیان نموده که به معنای خلق راه‌های جایگزین جهت برون رفت از مشکلات است (قادی و همکاران، ۱۳۸۷).

طبق نظریه‌ی امید اشنايدر، تفکر امیدوارانه از ترکیب سه چیز حاصل می‌شود یا به عبارتی بر سه مؤلفه مرکزی بنيان گذاشته شده است:

۱. اهداف: مواجهه با زندگی به شکل هدف‌گرا.

۲. مسیرها (گذرگاه‌ها): پیدا کردن مسیرهای گوناگون برای رسیدن به اهداف.

۳. عاملیت (عامل): باور شخص به توانایی خود در ایجاد تغییر و محقق کردن اهداف خود.

هم نظریه امید اشنايدر و هم تعریف امید بر شناخت‌هایی تأکید می‌کند که بر اساس افکار هدفدار ساخته شده‌اند. امید را می‌توان به عنوان افکار هدفدار تعریف کرد که در آن شخص تفکر راهبردی (توانایی درک شده برای پیدا کردن راهی برای رسیدن به اهداف دلخواه) و تفکر عاملی (انگیزه لازم برای استفاده از آن راه‌ها) را به کار می‌برد (اشنايدر و لوپز، ۲۰۰۷).

معمولًاً اعمال بشر هدفدار هستند، ولی اهدافی که به اندازه کافی ارزشمند باشند و هوشیارانه دنبال شوند به عنوان امید شناخته می‌شوند. اهداف ممکن است کوچک یا بزرگ باشند و یا بر حسب دسترسی به آن از آسان تا خیلی سخت تغییر کنند (اشنايدر، ۲۰۰۵).

در نهایت به نظر اشنايدر امید عبارت است از "توانایی درک شده برای تولید راه‌هایی به سمت اهداف خوشایند، همراه با انگیزه درک شده برای استفاده از آن راه‌ها تا فرد به هدف مورد نظر برسد" (اشنايدر، ۲۰۰۰).

در این چهارچوب دو عاملی، عامل به حس کارآمدی (یا قصد و اراده) در حرکت به سمت اهداف فردی و راهبردها به طرح برنامه و راه ها برای دستیابی به اهداف دلخواه برمی گردد (برايانت و ونگروس، ۲۰۰۴).

روش شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی می باشد. تحقیقات کاربردی، تحقیقاتی هستند که در پی ارائه شناخت سودمند و قابل کاربرد درباره حل مسائل سازمانی بکار می روند. همچنین از لحاظ نحوه گردآوری داده ها، توصیفی بوده و از نظر ارتباط بین متغیر ها از نوع پیمایشی می باشد.

روش گردآوری اطلاعات

روش های گردآوری اطلاعات در این پژوهش را به طور کلی می توان به دو دسته کتابخانه ای و میدانی تقسیم نمود. در خصوص جمع آوری اطلاعات مربوط به ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق از روش های کتابخانه ای (اینترنت، کتب، مقالات، پایان نامه ها و گزارشات...) و در خصوص جمع آوری اطلاعات برای پاسخ به سوالات پژوهش از روش میدانی (بازار پرسشنامه استاندارد و آزمون مربوط به پایایی و روایی بر روی آن انجام شد) استفاده شده است.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

پس از جمع آوری داده ها و اطلاعات لازم به وسیله ابزارهای مختلف نام برده شده، بخصوص از طریق پرسشنامه، همگی آنها کدگذاری شده و سپس با استفاده از این پرسشنامه ها، داده ها در دو سطح توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل خواهند شد. در بخش تجزیه و تحلیل آماری مطالعه حاضر، مراحل زیر مشاهده شد:

– بررسی اولیه پس از جمع آوری پرسشنامه ها

– بررسی نهایی از نظر پاسخ و کدگذاری

– شماره گذاری پرسشنامه

– تحلیل داده ها با استفاده از بسته های نرم افزاری SPSS و PLS

با توجه به نوع تحقیق و نوع متغیرها، از آمار توصیفی و آزمون های استنباطی متناسب با نوع داده ها و متغیرها برای تجزیه و تحلیل داده های آماری و مطالعه سوالات تحقیق با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و PLS استفاده شد.

جامعه آماری

جامعه آماری تحقیق کلیه دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان می باشد.

نمونه تحقیق:

حجم نمونه توصیه شده برای تحلیل عامل تائیدی حدود ۲۰۰ نمونه برای ده عامل توصیه شده است (شه و گلداشتاین، ۲۰۰۶، کلاین، ۱۹۹۰). طبق ملاک کلاین برای هر گویه پرسشنامه حداقل بین ۵ الی ۲۵ آزمودنی نیاز است. همچنین مطابق از فرمول تخمین اندازه نمونه کوکران برای تعیین اندازه نمونه مورد نیاز استفاده میگردد. با توجه به اینکه پرسشنامه ها ۳۵ سوالی بوده و ۵ عامل برای هر گویه نیاز است حجم نمونه $175 = 5 * 35$ نفر می گردد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

ارزیابی مدل اندازه‌گیری

به منظور بررسی پایایی مدل سنجش از روایی همگرا^۱ و روایی افتراقی^۲ به روش‌های تحلیل عاملی تاییدی و میانگین واریانس استخراج شده (AVE)^۳ استفاده شده است.

جدول ۱- روایی همگرایی سازه‌ها

متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	AVE
تفکر امیدوارانه	۰/۹۷۲	۰/۹۷۸	۰/۸۴۹
تفکر عاملی	۰/۹۲۸	۰/۹۵۱	۰/۸۳۱
تفکر راهبردی	۰/۹۷۳	۰/۹۸۰	۰/۹۲۶
دانش محتوایی	۰/۹۲۰	۰/۹۳۱	۰/۵۳۳
مهارت	۰/۹۴۵	۰/۹۶۰	۰/۸۵۹
نگرش راهبردی	۰/۸۰۹	۰/۸۷۶	۰/۶۳۹
دانش	۰/۷۵۸	۰/۸۵۱	۰/۵۹۶
شادکامی	۰/۹۹۰	۰/۹۹۱	۰/۸۸۶

همان‌گونه که در سطور فوق ذکر شد، چنانچه مقدار AVE بزرگتر یا مساوی ۰/۵ باشد (چین، ۱۹۹۸)، بیان مینماید که حداقل ۵۰ درصد از واریانس، توسط متغیرهای توضیحی بیان شده است. همان‌طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود میانگین واریانس استخراج شده برای همهٔ متغیرها بالاتر از ۰/۵ بوده و در حد مناسبی قرار دارد؛ بنابراین روایی همگرایی سازه‌ها در این قسمت نیز تایید می‌شود. همچنین پایایی ترکیبی و ضریب آلفای کرونباخ بدست آمده برای تمامی سازه‌ها نشان می‌دهد که سازگاری درونی مدل‌های سنجش سازه‌ها در حد مطلوب قرار دارد.

بررسی روایی افتراقی

برای بررسی روایی افتراقی، روش فرنل و لارکر (۱۹۸۱) به کار برده شده است؛ به این ترتیب که اگر ریشه دوم (جزر) مقادیر میانگین واریانس استخراج شده (AVE) هر سازه، بزرگتر از مقادیر همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر باشد، روایی افتراقی تأیید می‌شود. جدول شماره‌ی (۴-۵) نتایج آزمون میانگین واریانس بین سازه‌ها (بررسی روایی افتراقی) را نشان می‌دهد. مقادیر قطری، جذر مقادیر AVE هستند.

¹ Convergent Validity

² Discriminant Validity

³ Average Variance Extracted (AVE)

جدول ۲- میانگین واریانس بین سازه‌ها (بررسی روابط افتراقی)

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	سازه‌ها
							0.927	تفکر امیدوارانه
						0.922	0.782	تفکر عاملی
					0.962	0.686	0.689	تفکر راهبردی
				0.912	0.735	0.681	0.744	دانش محتوایی
			0.772	0.551	0.604	0.589	0.667	مهارت
		0.730	0.532	0.502	0.662	0.546	0.568	نگرش راهبردی
	0.941	0.590	0.616	0.555	0.584	0.487	0.732	دانش
0.799	0.392	0.643	0.567	0.317	0.382	0.357	0.495	شادکامی

همان‌گونه که در جدول شماره‌ی (۲) مشاهده می‌شود، جذر میانگین واریانس استخراج شده برای تمامی سازه‌ها، بیشتر از همبستگی با سایر سازه‌ها است، به عبارت دیگر معیار فرنل و لارکر (۱۹۸۱) در تمامی سازه‌ها محقق شده است؛ بنابراین روابط افتراقی سازه‌ها تأیید می‌گردد.

ارزیابی مدل ساختاری

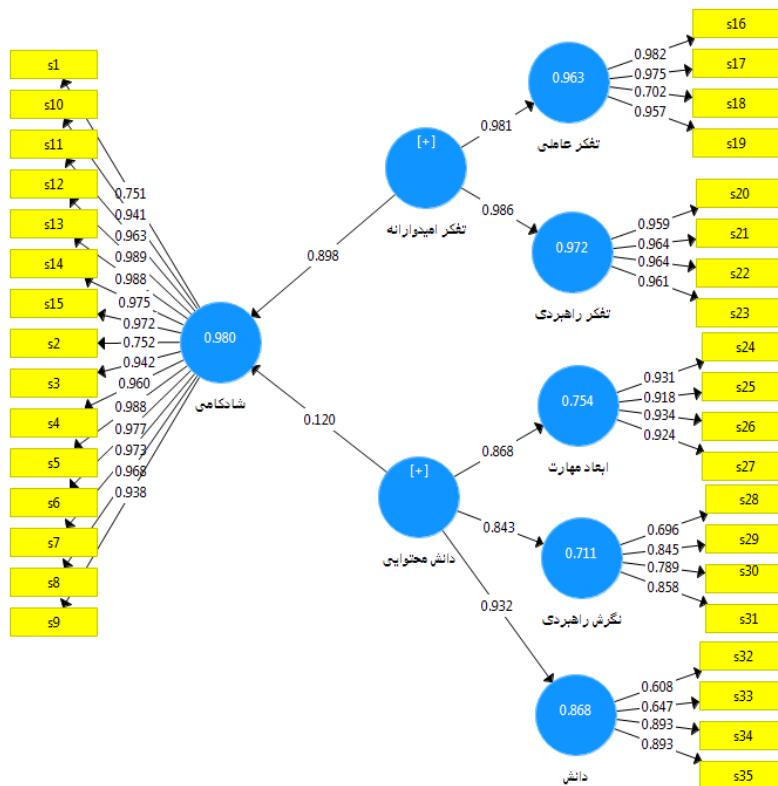
در این بخش به بررسی مدل ساختاری پرداخته و مدل کلی تحقیق مورد برآش قرار می‌گیرد. برای این منظور، معنی‌داری و ضرایب مسیر مدل تحقیق با استفاده از روش بوت استرپ (نمونه‌گیرهای مجدد و متوالی) و آماره آزمون تی استیوادنت مورد بررسی قرار گرفته است. ضریب تعیین نسبت به ضریب همبستگی معیار گویاگری به شمار می‌رود و مهم‌ترین معیاری است که با آن می‌توان رابطه بین دو متغیر را توضیح داد. این ضریب بیان‌کننده درصد تغییرات تابع به وسیله متغیر مستقل است. ضریب تعیین بین صفر و یک است. اگر ضریب تعیین برابر صفر باشد یعنی خط رگرسیون هرگز نتوانسته است تغییرات متغیر تابع را به تابع مستقل نسبت دهد؛ به عبارت دیگر چنانچه هیچ‌گونه تغییری در متغیر وابسته به وسیله رابطه رگرسیون توضیح داده نشود، مقدار ضریب تعیین برابر صفر است. اگر ضریب تعیین برابر یک باشد یعنی خط رگرسیون دقیقاً نتوانسته است تغییرات متغیر وابسته را به تغییرات متغیر مستقل نسبت دهد. به عبارتی اگر تمام تغییرات در متغیر وابسته توسط رابطه رگرسیون توضیح داده شود، مقدار ضریب تعیین برابر یک خواهد بود و مقادیر دیگر بین این دو حد قرار می‌گیرند.

جدول ۳- ضرایب تعیین مدل تحقیق

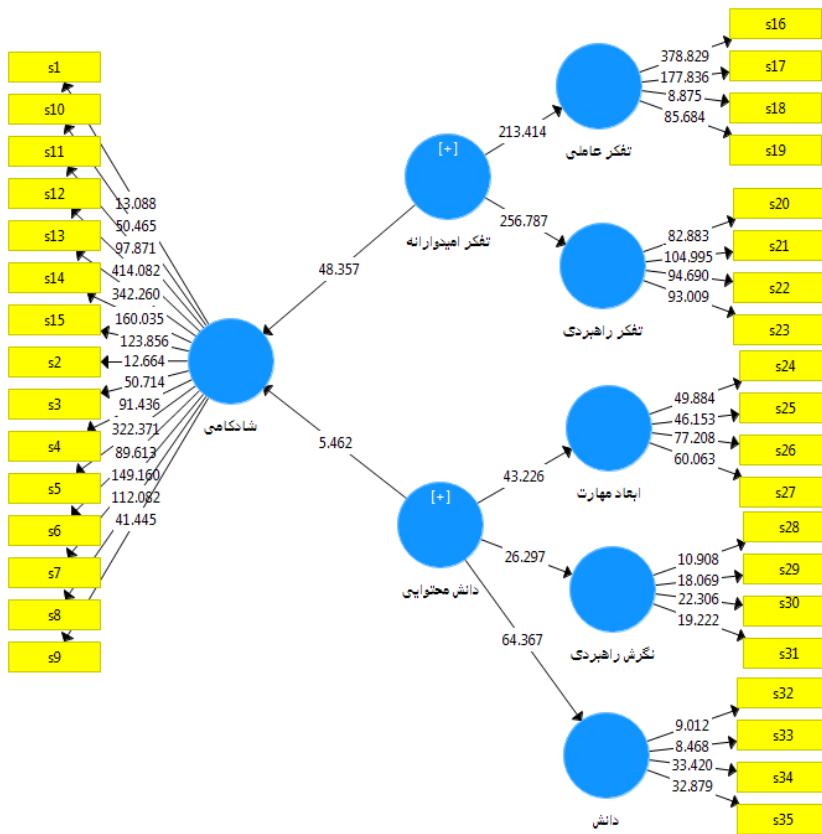
CV.Com	CV.Red	ضریب تعیین (R^2)	سازه‌ها
0.788	0.804	0.812	تفکر امیدوارانه
0.812	0.839	0.843	تفکر عاملی
0.781	0.844	0.868	تفکر راهبردی
0.670	0.748	0.704	دانش محتوایی
0.342	0.467	0.591	مهارت
0.422	0.437	0.541	نگرش راهبردی
0.409	0.416	0.524	دانش
0.388	0.415	0.481	شادکامی

همان‌طور که در جدول فوق (شماره‌ی ۳) مشاهده می‌گردد مقادیر ضرایب تعیین برای متغیرهای مکنون مدل، بیان‌کننده میزان تأثیرپذیری متغیرهای وابسته از متغیر مستقل است. در حقیقت از مقادیر جدول فوق استنباط می‌شود که ۸۱,۲ درصد از تغییرات تفکر امیدوارانه به وسیله شادکامی بیان می‌شود. همچنین ۹۸,۲ درصد تغییرات دانش محتوایی به وسیله شادکامی بیان می‌شود؛ و ۴۸,۱ درصد تغییرات شادکامی تفکر امیدوارانه و دانش محتوایی بیان می‌شود. بررسی مقادیر Q^* در جدول شماره‌ی ۶-۶ نشان می‌دهد که هیچ یک از مقادیر Q^* منفی نبوده و حداقل مقادیر لازم برای پیش‌بینی، برآورده شده است.

در ادامه شکل (۱)، ضریب مسیر مدل برای فرضیه اصلی تحقیق را نمایش می‌دهد

شکل ۱- ضرایب مسیر مدل فرضیه اصلی تحقیق

شکل ۲ - مقادیر آماره‌ی تی مدل فرضیه اصلی تحقیق

شکل (۲)، آماره‌ی تی مدل را نمایش می‌دهد که چنانچه مقدار آماره‌ی تی برای مسیری بزرگتر از $1/96$ باشد، می‌توان نتیجه گرفت که این مسیر معنی‌دار بوده و فرضیه مورد نظر در سطح خطای $0/05$ مورد تایید قرار می‌گیرد.

آزمون فرضیه اصلی تحقیق

فرضیه اصلی تحقیق عبارت است از:

تفکر امیدوارانه و دانش محتوایی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گران موثر می‌باشد. در این بخش از پژوهش، فرضیه‌های تحقیق به وسیله ضرایب مسیر و آماره‌ی تی مورد آزمون قرار گرفته‌اند. چنانچه مقدار آماره‌ی تی برای مسیری بزرگتر از $1/96$ باشد، می‌توان نتیجه گرفت که این مسیر معنی‌دار بوده و فرضیه مورد نظر در سطح خطای $0/05$ مورد تایید قرار می‌گیرد. جدول شماره‌ی ۴- نتایج حاصل از آزمون تی را نشان می‌دهد.

جدول ۴- نتایج آزمون تی: آزمون فرضیه اصلی تحقیق

نتیجه	آماره‌ی تی	ضریب مسیر			متغیر مستقل	فرضیه
			وابسته			
تأیید	۴۸,۳۵۷	۰,۸۹۸		شادکامی	تفکر امیدوارانه	۱
تأیید	۵,۴۶۲	۰,۱۲۰		شادکامی	دانش محتوایی	۲

بررسی نتایج بدست آمده در جدول شماره‌ی ۴- نشان می‌دهد: ضریب مسیر تفکر امیدوارانه - شادکامی $0,898$ است. آماره‌ی تی برای این ضریب نیز $48,357$ است و مقدار آن بیشتر از آستانه معنی‌داری یعنی $1,96$ بدست آمده است و

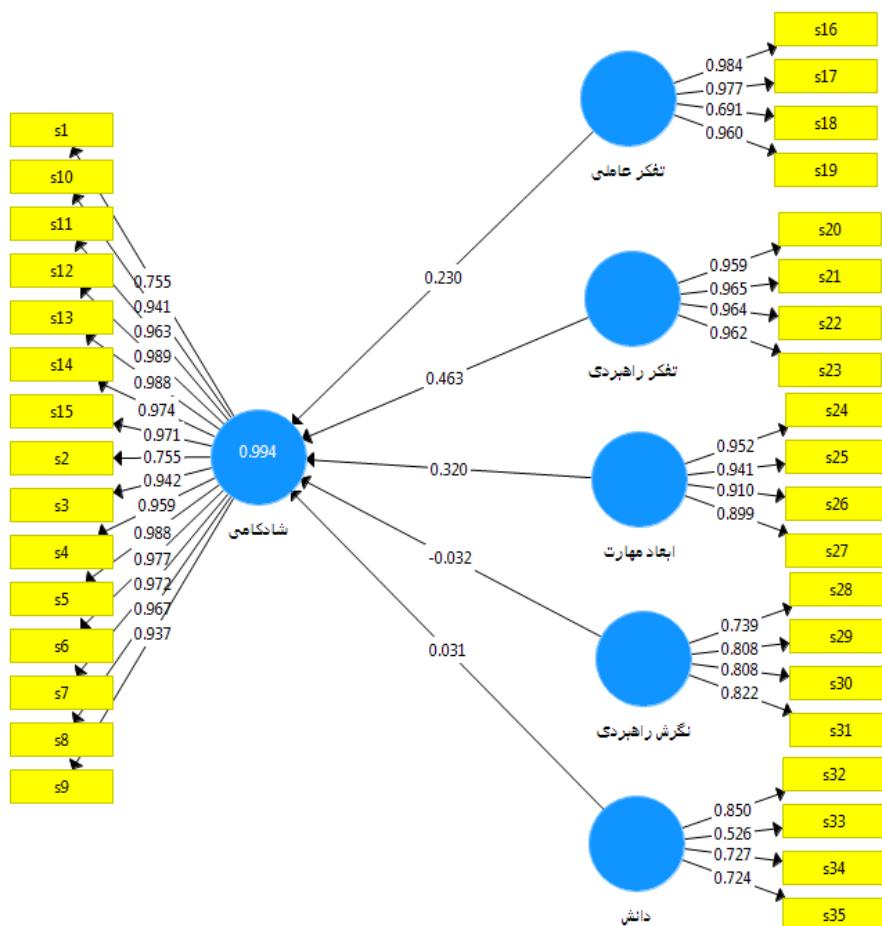
همچنین از نظر عالیم پارامترهای برآورده‌ی، علامت ضریب مسیر مثبت می‌باشد، لذا تفکر امیدوارانه بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

ضریب مسیر دانش محتوایی - شادکامی ۰,۱۲۰ است. آماره تی برای این ضریب نیز ۵,۴۶۲ است و مقدار آن بیشتر از آستانه معنی داری یعنی ۱,۹۶ بدست آمده است و همچنین از نظر عالیم پارامترهای برآورده‌ی، علامت ضریب مسیر مثبت می‌باشد،

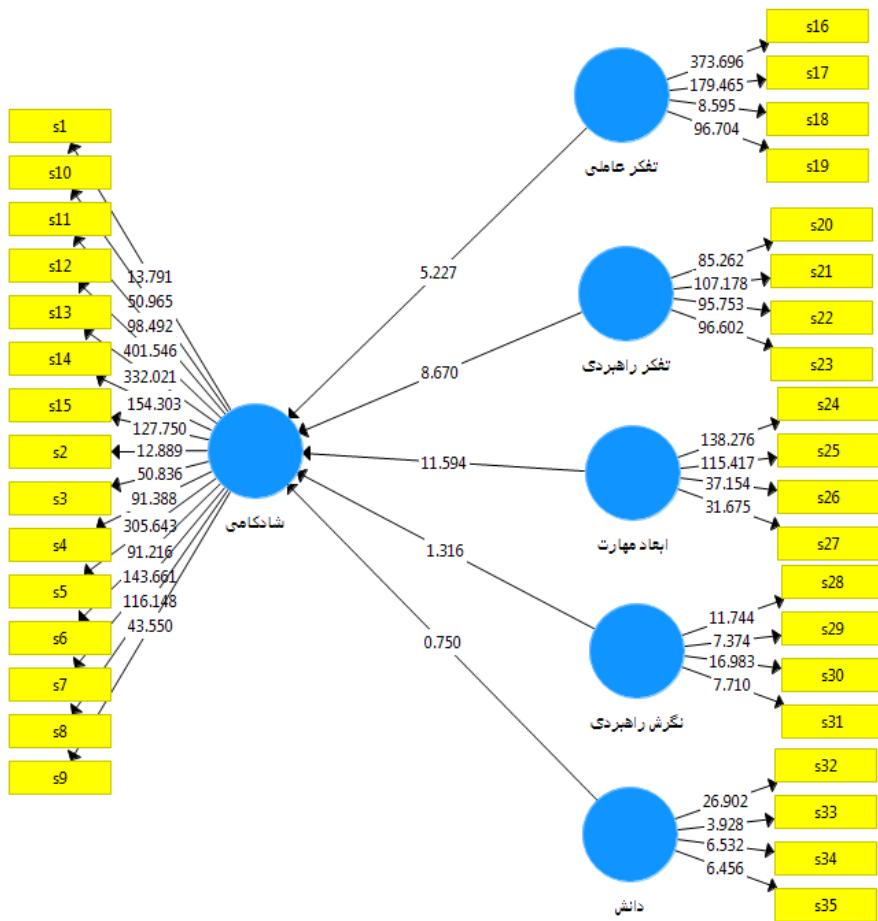
لذا دانش محتوایی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد. در نهایت می‌توان گفت که هر دو متغیر تفکر امیدوارانه و دانش محتوایی بر شادکامی موثر است اما تاثیر تفکر امیدوارانه بر شادکامی بیشتر از تاثیر دانش محتوایی بر شادکامی می‌باشد.

آزمون فرضیه‌های فرعی تحقیق:

در این بخش ابتدا، ضرایب مدل برای فرضیه‌های فرعی تحقیق را بررسی می‌نماییم. شکل (۴-۴)، ضرایب مسیر مدل برای فرضیه‌های فرعی تحقیق را نمایش می‌دهد.

شکل ۳- ضرایب مدل فرضیه‌های فرعی تحقیق

شکل ۴- مقادیر آماره‌ی تی مدل فرضیه‌های فرعی تحقیق

شکل (۴)، آماره‌ی تی مدل را نمایش می‌دهد که چنانچه مقدار آماره‌ی تی برای مسیری بزرگتر از ۱/۹۶ باشد، می‌توان نتیجه گرفت که این مسیر معنی‌دار بوده و فرضیه مورد نظر در سطح خطای ۰/۰۵ مورد تایید قرار می‌گیرد.
حال به بررسی فرضیه‌های فرعی تحقیق می‌پردازیم:

جدول ۵- نتایج آزمون تی: آزمون فرضیه‌های فرعی تحقیق

نتیجه	آماره‌ی تی	ضریب مسیر			متغیر مستقل	فرضیه
			وابسته	مستقل		
تأید	۵,۲۲۷	۰,۲۳۰	شادکامی	تفکر عاملی		۱
تأید	۸,۶۷۰	۰,۴۶۳	شادکامی	تفکر راهبردی		۲
تأید	۱۱,۵۹۴	۰,۳۲۰	شادکامی	مهارت		۳
رد فرضیه	۱,۳۱۶	-۰,۰۳۲	شادکامی	نگرش		۴
رد فرضیه	۰,۷۵۰	۰,۰۳۱	شادکامی	دانش		۵

آزمون فرضیه اول تحقیق:

فرضیه فرعی اول عبارت است از:

تفکر عاملی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

بررسی نتایج بدست آمده در جدول شماره‌ی ۵ نشان می‌دهد: ضریب مسیر تفکر عاملی - شادکامی ۰,۲۳۰ است. آماره تی برای این ضریب نیز ۵,۲۲۷ است و مقدار آن بیشتر از آستانه معنی داری یعنی ۱,۹۶ بدست آمده است و همچنین از نظر عالیم پارامترهای برآورده، علامت ضریب مسیر مثبت می‌باشد، لذا تفکر عاملی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

آزمون فرضیه دوم تحقیق:

فرضیه فرعی دوم عبارت است از:

تفکر راهبردی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

بررسی نتایج بدست آمده در جدول شماره‌ی ۵ نشان می‌دهد: ضریب مسیر تفکر راهبردی - شادکامی ۰,۴۶۳ است. آماره تی برای این ضریب نیز ۸,۶۷۰ است و مقدار آن بیشتر از آستانه معنی داری یعنی ۱,۹۶ بدست آمده است و همچنین از نظر عالیم پارامترهای برآورده، علامت ضریب مسیر مثبت می‌باشد، لذا تفکر راهبردی بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

آزمون فرضیه سوم تحقیق:

فرضیه فرعی سوم عبارت است از:

مهارت بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

بررسی نتایج بدست آمده در جدول شماره‌ی ۴-۸ نشان می‌دهد: ضریب مسیر مهارت - شادکامی ۰,۳۲۰ است. آماره تی برای این ضریب نیز ۱۱,۵۹۴ است و مقدار آن بیشتر از آستانه معنی داری یعنی ۱,۹۶ بدست آمده است و همچنین از نظر عالیم پارامترهای برآورده، علامت ضریب مسیر مثبت می‌باشد، لذا مهارت بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد.

آزمون فرضیه چهارم تحقیق:

فرضیه فرعی چهارم عبارت است از:

نگرش بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد. بررسی نتایج بدست آمده در جدول شماره‌ی ۴-۸ نشان می‌دهد: ضریب مسیر نگرش - شادکامی ۰,۰۳۲ است. آماره تی برای این ضریب نیز ۱,۳۱۶ است و مقدار آن کمتر از آستانه معنی داری یعنی ۱,۹۶ بدست آمده، لذا فرضیه تحقیق پذیرفته نشده و رد می‌شود؛ بنابراین نگرش بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان تاثیری ندارد.

آزمون فرضیه پنجم تحقیق:

فرضیه فرعی پنجم عبارت است از:

دانش بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان موثر می‌باشد. بررسی نتایج بدست آمده در جدول شماره‌ی ۴-۸ نشان می‌دهد: ضریب مسیر دانش - شادکامی ۰,۰۳۱ است. آماره تی برای این ضریب نیز ۰,۷۵۰ است و مقدار آن کمتر از آستانه معنی داری یعنی ۱,۹۶ بدست آمده، لذا فرضیه تحقیق پذیرفته نشده و رد می‌شود؛ بنابراین دانش بر شادکامی دانشجو معلمان علوم تربیتی شهر گرگان تاثیری ندارد.

پیشنهادات تحقیق

- ارضای نیازهای معلمان، قدردانی از معلمان محقق و دادن امتیازات شغلی به آنها جهت داشتن رضایت شغلی بیشتر.
- شرکت معلمان در دوره های بازآموزی و ضمن خدمت در افزایش علاقه آنان به فعالیت های پژوهشی جهت ارتقای دانش آنها
- شناخت و معرفی معلمان موفق و چاپ و تکثیر آثار آنها و اختصاص امتیاز به آنها جهت ارتقای روحیه آنها در بحث پژوهش.
- ایجاد شبکه اطلاع رسانی در آموزش و پرورش در جهت افزایش علاقه معلمان به فعالیت های پژوهشی
- برگزاری اردوهای پژوهشی و ایجاد تسهیلات جهت شرکت معلمان در همایش های تحقیقاتی
- فراهم نمودن بودجه کافی برای تحقیقات و افزایش امکانات مالی در جهت بهبود تمایل معلمان به فعالیتهای پژوهشی و سوق دادن آنها به فعالیت های غیردرسی.
- آشناسازی عملی و نظری معلمان با اصول و روش های تحقیق از طریق کلاس های ضمن خدمت، تاکید بر ارائه پایان نامه و گنجاندن واحدهای درسی.
- ایجاد و گسترش یک نظام اطلاع رسانی مناسب در ادارات آموزش و پرورش تا با استفاده از خدمات یارانه‌ای، نشریه های پژوهشی، تشکیل همایش های پژوهشی و ارائه نتایج تحقیقات به صورت دیداری و شنیداری بتوان اطلاعات بهنگامی را در اختیار معلمان قرار داد.
- تخصیص اعتبارات مناسب جهت انجام فعالیت های تحقیقاتی توسط معلمان
- ایجاد زمینه همکاری دانشگاهها و مراکز آموزش عالی با محققان آموزش و پرورش و استفاده از نیروهای متخصص.

منابع

- آیزنک، مایکل. (۱۳۷۸). همیشه شاد باشید (ترجمه زهرا چلونگر). انتشارات نسل نو اندیش.
- براتی سده، فرید. (۱۳۸۸). (اثر بخشی مداخلات روانشناسی مثبت گرا جهت افزایش نشاط، خشنودی از زندگی، معناداری زندگی و کاهش افسردگی: تدوین مدلی برای اقدام، پایان نامه دکتری، دانشگاه علامه طباطبائی).
- دائمی، فاطمه و جوشنلو، محسن (۱۳۹۳). بررسی اعتبار و پایایی مقیاس رضایت از زندگی در دانشجویان روانشناسی بالینی و شخصیت، دانشگاه شاهد، ۲۱ (۱۱) ۱۴۴-۱۳۵.
- دهقانی، محمد رضا و حسن امین پور. (۱۳۹۴). (بررسی وضعیت سرسختی و شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور، اولین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی ایران، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی).
- شجاعی، احمد و سلیمانی، اسماعیل (۱۳۹۴). (بررسی تأثیر آموزش هوش معنوی بر بهزیستی روانشناختی و مؤلفه های آن در دانش آموزان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره). شهرستان اردبیل. مجله‌ی روانشناسی مدرسه، دوره ۴ (۱) ۱۰۴-۱۲۱.
- شکوهی امیرآبادی، لیلا؛ دلاور، علی؛ عباسی سروک، لطف الله و کوشکی، شیرین. (۱۳۹۷). (تحلیل محتواه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر اساس خلاقیت و شادکامی. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۸ (۳)، ۶۵-۶۵).

- سبحانی تبریزی، جعفر (۱۳۸۷). سیمای انسان کامل در قرآن. چاپ یازدهم. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیہ قم.
- شرقاوی، سید حسن محمد (۱۳۶۳). گامی فراسوی روان شناسی اسلامی. ترجمه سید محمد باقر حجتی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- صدقق (۱۳۷۶) امامی. ترجمه محمد باقر کمره ای. چاپ ششم. تهران: اسلامیه.
- شیخی، منصوره، هونن، حیدرعلی، احمدی، حسن و مژگان سپاه منصور (۱۳۸۹). مشخصه های روان سنجی مقیاس رضایت از زندگی، فصلنامه تازه های روانشناسی صنعتی/سازمانی، ۱ (۳) ۲۵ - ۱۷.
- صیامیان، حسن؛ نعیمی، ام البنین؛ شهرابی، افسانه؛ حسن زاده، رمضان؛ ابازری، محمدرضا؛ خادملو، محمد و جوادیان کوتایی، مریم. (۱۳۹۰). بررسی وضعیت شادکامی و ارتباط با برخی متغیرهای جمعیت شناختی در دانشجویان پیراپزشکی، مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دوره بیست و یکم شماره ۸۶، ۱۵۹ - ۱۶۶.
- طاهری، علی و بهرامی باباحیدری، رستم (۱۳۹۳). بررسی تأثیر مدیریت استرس و شادی بر کیفیت زندگی، استرس و شادی کارکنان فرماندهی یگان ویژه استان چهارمحال و بختیاری، فصلنامه علمی-تخصصی دانش انتظامی چهارمحال و بختیار، ۵ (۱۸) ۷۷-۹۴.
- عباسزاده، محمد، علیزاده‌هاقدم، محمد باقر؛ کوهی، کمال و علیپور، پروین (۱۳۹۲). انواع سرمایه‌ها و نقش آنها در تبیین شادکامی دانشجویان. فصلنامه رفاه اجتماعی، ۱۳ (۵۱)، ۲۱۵-۲۴۴.
- قربانی، زهره؛ بنی جمالی، شکوه السادات؛ عامری، فریده؛ خسروی، زهره و دهشیری، غلامحسین. (۱۳۹۴). بررسی ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه ویژگی‌های روانشناسی مثبت در دانشجویان، پژوهش نامه روانشناسی مثبت، ۱ (۲)، ۱۵-۲۶.
- معینی، بابک؛ بابامیری، محمد؛ محمدی، یونس؛ براتی، مجید؛ رشیدی، سهیلا. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین شادکامی و وضعیت سلامت روان در دانشآموzan دختر دیبرستانی: یک مطالعه توصیفی- تحلیلی. مجله پرستاری و مامایی، ۱۴ (۱۱)، ۹۴۲-۹۵۱.
- میرشاه جعفری، ابراهیم؛ عابدی، محمدرضا؛ دریکونندی، هدایت الله. (۱۳۸۱). شادمانی و عوامل مؤثر بر آن. تازه‌های علوم شناختی، ۴ (۳)، ۵۰-۵۸.
- میلانی فر، بهروز. (۱۳۸۲)، بهداشت روانی، چاپ هشتم، تهران: نشر قومس.
- نیک نژاد، سامان. (۱۳۹۶) در جستجوی حق شادکامی، تهران: نشر مخاطب

- Argyle, M. (2001). Personality, self-esteem and demographic predictions of happiness and depression. *The Journal of Personality & Social Psychology*, 32 (8), 912, 920.
- Barbisch, D., Koenig, K. L., & Shih, F. (2015). Is there a case for quarantine? Perspectives from SARS to Ebola. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 9 (5), 547-553.
- Binder, M., & Coad, A. (2011). From average Joe's happiness to miserable Jane and cheerful John: using quantile regressions to analyze the full subjective well-being distribution. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 79 (3), 275-290.
- Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., & Greenberg, N., et al. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *The Lancet*. 18, 1-6.

- Chen, S., Zhang, Z., Yang, J., Wang, J., Zhai, X., & Bärnighausen, T., et al. (2020). Fangcang shelter hospitals: a novel concept for responding to public health emergencies. *The Lancet*. 30, 44-53.
- Chong, M., Wang, W., Hsieh, W., Lee, C., Chiu, N., & Yeh, W., et al. (2004). Psychological impact of severe acute respiratory syndrome on health workers in a tertiary hospital. *The British Journal of Psychiatry*, 185 (2), 127-133.
- Diener E, Biswas-Diener R. (2002). Will money increase subjective well-being? *Soc Indicators Res*; 57 (2): 119-169.
- Diener E, Oishi S, Lucas RE. (2003). Personality, culture, and subjective well-being: Emotional and cognitive evaluations of life. *Annu Rev Psychol*; 54 (1): 403-425.
- Diener, E. D., Emmons, R., Larsen, R., & Griffin, s. (1985). The Satisfaction with Life Scale. *Journal personality assessment*, 49, 71-74.
- Fujita, F., Diener, E., & Sandvik, E. (1991). Gender differences in negative affect and well-being: The case for emotional intensity. *Journal of Personality and Social Psychology*; 61 (3): 427-434.
- Gensini, G. F., Yacoub, M. H., & Conti, A. A. (2004). The concept of quarantine in history: from plague to SARS. *Journal of Infection*, 49 (4), 257-261.
- Gong, B., Zhang, S., Yuan, L., & Chen, K. Z. (2020). A balance act: minimizing economic loss while controlling novel coronavirus pneumonia. *Journal of Chinese Governance*.18, 52-75.
- Greyling, T., Rossouw, S., & Adhikari, T. (2020). Happiness-lost: Did Governments make the right decisions to combat Covid-19, GLO, Discussion Paper, No. 556, *Global Labor Organization (GLO)*, Essen, <http://hdl.handle.net/10419/217494>
- Gruber, Mauss, Tamir (2011), A Dark Side of Happiness? How, When, and Why Happiness is Not Always Good. *Perspectives on Psychological Science*, 6 (3), 222-233.
- Huang, Y., & Zhao, N. (2020). Generalized anxiety disorder, depressive symptoms and sleep quality during COVID-19 epidemic in China: a web-based cross-sectional survey. *Psychiatry research*. 45, 15-22.
- Jalloh, M. F., Li, W., Bunnell, R. E., Ethier, K. A., O Leary, A., & Hageman, K. M., et al. (2018). Impact of Ebola experiences and risk perceptions on mental health in Sierra Leone, July 2015. *BMJ Global Health*, 3 (2), e471.
- Lee, S. M., Kang, W. S., Cho, A., Kim, T., & Park, J. K. (2018). Psychological impact of the 2015 MERS outbreak on hospital workers and quarantined hemodialysis patients. *Comprehensive Psychiatry*, 87, 123-127.
- Liu, S., Yang, L., Zhang, C., Xiang, Y., Liu, Z., & Hu, S., et al. (2020). mental health services in China during the COVID-19 outbreak. *The Lancet Psychiatry*. 7(4), 47-50.
- Liu, X., Kakade, M., Fuller, C. J., Fan, B., Fang, Y., & Kong, J., et al. (2012). Depression after exposure to stressful events: lessons learned from the severe acute respiratory syndrome epidemic. *Comprehensive Psychiatry*, 53 (1), 15-23.
- Locke, B., Low, M., & Forsgren, E. (2019). An integrated management strategy to prevent outbreaks and eliminate infection pressure of American foulbrood disease in a commercial beekeeping operation. *Preventive Veterinary Medicine*, 167, 48-52.
- Lu, Haiyang; Nie, Peng; Qian, Long (2020). *Do Quarantine Experiences and Attitudes Towards COVID-19 Affect the Distribution of Psychological Outcomes in China? A Quantile Regression Analysis*, GLO Discussion Paper, No. 512, Global Labor Organization (GLO), Essen, <http://hdl.Handle.net/10419/215740>
- Maynard, M. S., Perlman, C. M., & Kirkpatrick, S. I. (2019). Food insecurity and perceived anxiety among adolescents: An analysis of data from the 2009-2010 National Health and Nutrition Examination Survey (NHANES). *Journal of Hunger & Environmental Nutrition*, 14 (3), 339-351.

- Reynolds, D. L., Garay, J. R., Deamond, S. L., Moran, M. K., Gold, W., & Styra, R. (2008). Understanding, compliance and psychological impact of the SARS quarantine experience. *Epidemiology & Infection*, 136 (7), 997-1007.
- Robertson, E., Hershenfield, K., Grace, S. L., & Stewart, D. E. (2004). The psychosocial effects of being quarantined following exposure to SARS: A qualitative study of Toronto health care workers. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 49 (6), 403-407.